

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedež in praznikov, ob 12. uri
dnevno izhaja dva krat na
mesec po 10 Din, na izo-
sestev D 18 —, dostavljeno na dom
D 11 —, na izkaniče D 10 —,
izven po dogovoru.

Naroča na pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posltnina plačana v gotovini. Cena današnje šte. 1'50 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. L. an-
stopije. Telefon interurb. št. 111.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. pritičje doma. Tele-
fon št. 24. — 5115 postročkovni
razpis št. 11.781

Na avstria, kosa denarja se ne
vzira. — Rokopis ne se vračaja

Naslov

Maribor, nedelja 29. novembra 1925.

Leto: VI. — Številka: 273.

Stjepan Radić kot minister

Maribor, 27. oktobra 1925.

G. Stjepan Radić je že pred tremi leti ugledal Abrahama, ima za sabo tudi desetletja političnega dela, vendar pa je z vstopom v vlado RR prevzel prvič v življenju breme praktičnega državnštva in politične odgovornosti. Prvič se mu je ponudila prilika, da svoje ideje praktično izpelje. Ni mogoče trditi, da bi bilo dosedanje njegovo politično delovanje sama demagogija in brezplodna gonja. Radićevska stranka je hrvatskega kmeta politično prebudila, ga zvezala z narodno in socialno politiko in mu priborila v političnem svetu dostojno mesto. To je nedvomno v dobri meri Radićeva zasluga, ki sicer ni brez senc, ki pa ima v sebi veliko pozitivnega in rodovitnega. Prebujeni hrvatski kmet bo po vsej manj dostopen za demagogijo; ideje, ki bodo promikale k njemu, bo sprejemal z večjim kritičizmom in se ne bo dal zlahka »prevariti«. Vendar pa to zaslugo spremljajo pogosti neuspehi Radićeve politike. Njegovo delovanje v hrvatskem saboru je bilo brezuspešno. Radićevo stališče med vojno je kmetu samo škodovalo, koristilo pa ni nikomur, izvzemši Dunaju in Budimpešti, ki sta udanost in lojalnost nesramno izkoriščala za svoje protihrvatske in nesocialne cilje. Po ujedinjenju Jugoslovancev je vodil gosp. Radić politiko, ki se je danes sam sramuje. Šest let je delal eksperimente, katere bi najbrže danes prav rad zbrisal, če bi se dalo. Šest let je tratil narodne energije za jalove smotre. Teh šest let radićevske politike je dalo Hrvatom zelo malo pozitivnega, državi pa je nakopala zgrešena taktika veliko škodo, ker bi se bila lahko že poprej konsolidirala. G. Radić sicer ni bil edini krivec, da je vodil tako politiko, ali poglobilni krivec je bil nedvomno.

Sedaj je prvič vstopil na odgovorno ministrsko mesto. Dosele smo imeli razne ministre. Dobre in slabe, sposobne in nesposobne. Imeli smo take, ki jih je privedla na to mesto gola strankarska potreba, a tudi take, ki so prišli nanj po zaslugi svoje sposobnosti. Bodimo objektivni in priznajmo: Radiću po njegovi

politični izobrazbi in sposobnosti ne manjka kvalifikacije za ministra. Ali eno je Radiću vedno manjkalo: uravnotežen temperament in prevdarnost. In to mu manjka tudi na ministrskem stoleu.

O prosvetnem programu, ki ga je razvil pred novinarji na dan zaprisege, bi se dalo veliko debatirati. Vsebuje ideje, ki so lepe, napredne in potrebne, pa tudi take, ki so težko izvedlive in slednjič take, ki ne spadajo v prosvetni program. Ali naloga ministra v koalicijski vladi ni, da izvaja svoje ideje, temveč da izvaja vladni program. Tudi če je ta ali ona ideja lepa; če ni v skladu z vladnim programom, ako ne stoji za njo vse politične sile, ki so angažirane za vlado, bo ta ideja s težavo prodrla. Ker poznamo mentalitet prvega »R« v RR vladi, vemo, da so nekatere Radićeve ideje take, da prihajajo navskriž z idejami prvega faktorja v koaliciji. Radiću so dali to že občutiti. In globlje ko bo posegel, bolj bo občutil. Zato v naših razmerah ni dobro, če je minister prevlek reformator. Če opusti svoje zasnove, je neresen, ako pa jih skuša izvesti, zadene ob odpor in se razbije.

G. Radić je podal kot politik izjave, o katerih pravijo, da jih kot minister ne bi smel podati: sicer jih je potem demantiral, ali kakorkoli je že: za praktično ministrovanje je potrebno daleko manj impulzivnosti nego za pridobivanje političnih mas za zbiranje opozicije. G. Radić ima dobro stran, da ne vidi v politiki nič mehaničnega, ali večkrat ga to zmoti in meni, da v ministrski funkciji sploh ni nikake mehanike. In vendar je!

Prezgodaj bi seve bilo, če bi hoteli soditi o uspehih ministrovanja G. Stjepana Radića, hoteli smo le konstatirati, da njegov vseskozi impulzivni značaj, ki se je dobro obnesel pri političnih in organizatoričnih poslih, pri praktičnem izvajanju odgovorne ministrske prakse ne kaže uspehov. Beograjska »Politika« je pisala takoj ob nastopu, da bo spravljal v nevarnost sporazum. Prihodnji tedni bodo pokazali, ali bo s svojim članom vzbudil tudi druge k takemu delu ali pa bo porušil še lastne kozolce.

Socialni vzroki francoske krize

Maribor, 27. novembra 1925.

Za Francijo so nastopili težki dnevi. V kratkem razdobju sta sledili Herriotovi vladi dve Painlejevi vladi in po padou druge Painlejeve vlade je nastala kriza, ki kaže vsa znamenja težke politične bolezni. Francija, ki je danes središče evropske kontinentalne politike, se začneja v dobi, ko je podala pomirljivo roko sovražniku, ki ji je prizadejal toliko zla, nevarno nagibati. V času, ko je omogočila konsolidacijo evropskih razmer, postaja sama nekonsolidirana in neuravnotežena.

Francija je dežela klasične buržoazije. Francozi so pridni in varčni: rentier je tam na vrlo dobrem glasu, saj je to ideal vsakega uradnika, obrtnika, trgovca, kmetijca, malomeščana in velikomeščana. Med vojno se je izvršilo precejšnje premaknjenje kapitala; mali rentier je bil prizadet, ojačile pa so se banke in velika kapitalistična podjetja. Sploh je vojna obubožala malega in srednjega človeka, intelektualne delavce in malomeščane, tako da žive danes — po toliki zmagi — neprimerno slabše kot v prejšnjih časih. Na drugi strani pa so postali obogateli krogi daleko bolj vplivni kot kdaj poprej in hočejo zvesti državna bremena na srednji sloj in na proletarijat.

Sedanja politična kriza v Franciji je predvsem socialna kriza. Pri zadnjih volitvah je levičarski blok zmagal radi svojih simpatičnih in francoski mali buržoaziji in intelektualcem vrlo uglednih volilnih gesel. Poinelejeva vlada je bila zapletena v velekapitalistično mrežo in je njena odvisnost od bank že očitno silila na dan. Ta vlada ni znala zadovoljiti drobnih rentierjev; uradništvo pa je vedno bolj pritiskalo ob steno. Širokim francoskim masam niso tudi nič preveč

ugajale njene zunanje politične metode. Zasedba nemškega ozemlja, ki pa v zvezi s tem nasilnim in dragim ukrepom ni mogla iztisniti iz Nemčije reparacij v taki meri, kakor jih je vlada obetala, je pač zadovoljila nacionalistične sanjace, ali večina francoskih državljancev je zrla na vse to s skepsom in počasi tudi z nejevoljo. Proletarijacija male buržoazije in intelektualcev je še bolj vplivala na ročne delavce, ki so se začeli politično pomikati še dalje na levo.

Herriotova vlada je v marsičem odpomogla, ali naloge, ki jih je imela pred sabo, so bile preogromne. Treba bi bilo udariti predvsem veliki kapital, toda ta je tako zavozljan s francoskimi državnimi financami in tako naslonjen na mednarodni kapital, ki od njega v veliki meri zavisi zadolžena in finančno neuravnotežena Francija, da se Herriot ni mogel odločiti za tako odločne ukrepe, kakor so jih zahtevali njegovi levičarski tovariši. Ko so se le-ti naveličali čakanja, so ga podrli. In strmoglavili so nato dvakrat Painlejeva in groze sedaj s popolnim razhodom, če ne bo ustrezno njihovim zahtevam glede premoženjske oddaje in ureditve finančnega stanja na račun velekapitala. Skratka: Francija se je socialno radikalizirala. Politične težave, ki izvirajo iz tega, še povečuje dejstvo, da je francoska strankarsko-politična organizacija precej pomanjkljiva, razcepljenost pa postaja vedno večja.

Nacionalni blok, ki stoji nasproti levičarskemu kartelu, je precej homogena skupina, ki ve, kaj hoče. Blok je izrazilo meščansko-velekapitalističen in se v zadnjem času, odkar se je v težkih krizah razgalila slabost dosedanje vladne skupine, precej nagiblje k desničarskemu ekstremu. Tako se v njegovih krogih, ki so bili vsekdar dovzetni za romantično

pojmovanje francoskega nacionalizma, za imperijalistične skušnjave in za diktaturo »močne roke«, pojavljajo simpatije z režimom v Italiji in Spaniji. Francozi imajo že delj časa svoje fašiste; to so tzv. »caméléontes du roi«, monarhistično združenje, ki je na razpolago znani katoliški konzervativni skupini, okoli »Action Française«. Ta skupina izpoveduje že dolgo načela nekakega »moderniziranega« absolutizma in priznava, da nasprotuje že v načelu parlamentarizmu in demokraciji, kakor jo izpovedujejo liberalne in socialistične skupine. V zadnjem letu so tudi desničarji republikanskega kova precej navdušeni za diktaturo, ki jo utemeljujejo z nevarnostjo boljše organizacije francoskega proletarijata, z nezmožnostjo parlamentarizma in strankarskih vlad in podobno. V Millerandu vidijo nekateri skritega Mussolinija, ki čaka ugodnega trenutka. Kdor ima čut za realnost in ve, kaj skrivajo velika politična gesla, ne bo zlahka podlegel sugestiji lepih besed in duhovitih doktrin, s katerimi so oboroženi ti prijatelji francoskega fašizma. Koncem koncev gre le za oblast, predvsem pa za denar in za razne privilegije, pa naj verjame, kdor hoče, da jih vodi pri tem idealna potreba po uvrstitvi narodne discipline i. t. d.

Sigurno je, da so francoski levičarski krogi v težkem položaju. Zbranih je več ideološko in interesno različnih skupin od meščanskih demokratov do socialistov, zraven njih pa so komunisti. Medtem ko hočejo radikali in demokr. republikanci doseči uspehe z zmernostjo, postajajo socialisti nestrpni, tembolj, ker jim proletarijat začneja uhajati med komuniste. Painlejejeva vlada je morala vzdrževati vojsko v Maroku in krotiti upornike v Siriji. Ta naloga pa ni bila sprito težke finančne zagate doma in pa sprito razvnetih duhov v politični javnosti nič kaj popularna. Komunisti so imeli lepa gesla v rokah, ki so — v manjšem obsegu in v drugih razmerah — užigala skoraj tako kot svoje dni boljševiška gesla o splošni razorožitvi in odpravi vojašine na Ruskem. Socialisti pa poleg vse dobre volje niso mogli podpirati vlade, ki je bila brez moči nasproti zahtevam in akcijam, katere imajo za sabo toli močne faktorje kot je francoski prestiž v kolonijah, vojska in kapital. — Socialisti zahtevajo večje zastopstvo v vladi in pa izpolnitev minimalnega programa, ki brez njega ne morejo pred maso. Painleve, Briand, Doumer in drugi zmernejši levičarji jim ne morejo ugoditi, ker vedo, da bi socialistična vlada izzvala težke komplikacije. S tem pa samo napeljujejo vodo na mlin obeh ekstremov: komunistov in »fašistov«, ki imajo oboji enako geslo: »Proč z nesposobnim parlamentarizmom! Diktaturo hočemo!«

Bomo videli, kako bo Francija premostila ta nasprotja in prebolela svojo resno politično krizo. Vsekakor bi bilo želeli, da bi se izognila obeh ekstremov, zakaj ne eden ne drugi ne more rešiti težkih notranjih problemov niti tako uspešno kakor ona kompromisna linija, ki jo oba ekstrema pobijata.

Dnevna kronika

— Srebrno poroko slavi danes 29. nov. v domačem rodbinskem krogu v Vučji vasi g. Franjo Cvetko, srezki šolski nadzornik v Murski Soboti, s svojo gospo Alojzijo roj. Frenensfeldovo. Vleumu narodnemu učiteljskemu paru: še mnoga leta!

— Javna občinska ljudska knjižnica se ustanovi v Celju. V ta namen je obč. odbor celjski v svoji seji 24. t. m. dovolil kot prvi obrok za ustanovitev 20.000 Din.

— Slikarska razstava v Celju. Od 29. nov. do 9. dec. se vrši v Celju razstava domačega umetnika g. A. Seebacherja, ki je rojen Celjan in je štiri leta študiral na Dunaju, v Gradcu in drugod. Na Dunaju je bil učenec slovitih profesorjev Klimta in Griepkerla.

— Predlog o izseljeniški hanki. Vprašanje naših ameriških izseljencev je vzbudilo po povratku naše parlamentarne delegacije iz Washingtona živahnije

V Narodni skupščini

Danes bo Radić odgovoril Pribičeviću.

BEOGRAD, 28. novembra. Danes ob 10. uri dopoldne je bila otvorjena skupščinska seja. Nadaljevala se je debata o budžetnih dvanajstlinah. Prvi je govoril dr. Sečurov (david.), ki je budžet stvarno kritiziral, za njim je dobil besedo inž. Dušan Sernee (kl.). Seja je bila ob enih zaključnih in se bo ob petih popoldne nadaljevala. Popoldan bo govoril musliman Kapetanović, nato pa bo minister Stjepan Radić odgovoril na izvajanja Svetožarija Pribičevića. Radić tega so politični krogi za popoldansko sejo vrlo zanitljivi, ker je pričakovati, da bo ob tej priliki prišlo znova do konflikta med Radićem in Pribičevićem.

Državno uradništvo v boju za svoje zahteve

BEOGRAD, 28. novembra. Danes dopoldne je posetilo samostojno-demokratski klub deputacija centralnega odbora organizacije državnih uradnikov. Sprejel jo je poslanec dr. Pivko, kateremu je sporočila zahteve državnega uradništva in prosila, da naj se klub zavzame za njih. Dr. Pivko je obljubil v imenu kluba, da bo zastavil vse moči, da se bo tem pravičnim zahtevam ugodilo. Deputacija bo tudi prosila za avdijenco pri kralju.

Konkurz »Gospodarske zveze«

BEOGRAD, 28. novembra. Tu se je raznesla vest, da stoji »Gospodarska zveza« tik pred konkurzom. Deficit iznaša baje 50 milijonov dinarjev. SLS napenja vse moči, da konkurz prepreči.

Ekspoze dr. Beneša

PRAGA, 27. novembra. (Č.T.R.) V stalnem parlamentarnem odboru se je vršila danes debata o izjavah zunanjega ministra dra. Beneša glede locarnskih pogodb. Po nekaterih govorih je minister dra. Beneš ugotovil, da je debata pokazala, da so vse vladne stranke in še nekaj opozicijskih strank za locarnski sporazum. Vprašanje narodnih manjšin na Češkoslovaškem ni vprašanje boja za obstoj, marveč boja za udeležbo na vladi in pri upravi. Zunanji minister priznava da v pravem oziru to ali ono še manjka, vendar pa je sigurno, da to ni boj za ekzistenco in za kulturo naroda. — Glede ruskega vprašanja je dr. Beneš izjavil, da se pravkar formira nova vlada, ki bo morala to vprašanje resno proučiti. Ni nikakih zunanje političnih ovir, da ne bi priznali Sovj. Rusijo. Stalni odbor je vzel ekspozice zunanje-ga ministra na znanje.

Briandova vlada

PARIZ, 27. novembra. Briand je pogajanja za sestavo nove vlade ob 8.20 prekinil in jih bo nadaljeval jutri ob 9.30. Upati je, da bo vlada tekoni jutrišnjega dne sestavljena. Lista, ki jo je objavila »Agence Havas« je sicer verjetna, zanesljiva pa ni. Vsekakor bo prevzel Briand poleg predsedstva še zunanje ministrstvo, finančni resort pa bo dobil levičarski radikal Loncher.

BOHZA

CURIH, (Avala), 28. novembra. (Izv.) Pariz 20.125, Beograd 9.175, London 25.14, Berlin 123.60, Praga 15.37%, Milan 20.925, Newyork 518.75, Dunaj 73.10, Brüssel 23.50, Budimpešta 0.00727, Varšava 74.50, Sofija 3.775, Bukarešta 2.375.

Angleži se tudi v dopisovanju ravna-
po načelu, da je čas zlato. Navajamo ne-
kaj takih primerov. Grofica Sarak Jer-
csy je pisala vojvodi Wellingtonu: »Ce-
sar Nikolaj me namerava obiskati. Kako
naj ga sprejemim?« Vojvoda je odvrnil
lakonično: »Kakor druge moške. Grofi-
ca mu je na to sporočila: »Toda Nikolaj
me ljubi!« Wellington je sporočil: »Pa
ga sprejmite kakor druge ljubčka.« — Ne-
davno je neki politik zagrozil Lloydu
Georgesu, da bo objavil akte, ki mu ne
bodo ljubí. Lloyd George mu je odgovo-
ril na kratko: »Objavi in pojdi k vragu!«
— Slavni igralec Quin se je bil sprl z
gledališkimi ravnateljem Richom. Quinu
je čez nekaj časa bilo žal in je namenil
zopet navezati stike. Brzjavil je Richu
iz Betha: »Dragi Rich! Sem v Bathu.« —
Rich mu je odvrnil: »Ostani tam in se
daj pokopati!« — Gibraltarski guverner
general Robert Boyd je imel navado, da
je pisal zgolj v stavkih z eno besedo. Ko
je hotel dobiti od svojega dobavitelja
Browna meso, mu je pisal: »Brown. Me-
so. Boyd.« Ko je le-ta odposlal meso, mu
je odvrnil: »Boyd. Meso. Brown.« —
angleške navade se je navzel tudi fran-
coski državnik Talleyrand. Neki dami, ki
mu je sporočila, da ji je umrl mož, je
pisal: »Draga markiza! Ah! Vaš Talley-
rand!« — Ko pa mu je pozneje javila, da
se je zopet omožila, ji je čestital tako-le:
»Draga markiza! O. o! Vaš Foyllerand!

Širom sveta

Ženska uradniška država
v Afriki

V srednjem Sudanu, v onih delih, koder teče po svojem izhodu iz puščave Sahare reka Niger, obstoji prastara kultura. Reka se tukaj imenuje »Aurora« in po nji nazivajo kulturo te dežele »Aurorska kultura«. Znaní afriški raziskovalec Leon Frobenius opisuje nekatere zanimive posebnosti v uvodu svojega spisa »Narodne pravljice in narodne pesnitve iz osrednjega Sudana«. Glavni nositelj te malo znane kulture je narod, ki se imenuje Nupe. Pri tem narodu so imele ženske visok družabni položaj že v dobi, ko so v Evropi takorekoč še tlačane moškim. V uradniški hierarhiji so zavzemale visoka mesta. O mnogih krajih je zabeleženo, da so jih ustanovile in vladale ženske. V starem nupejskem cesarstvu pa so bile tri visoke uradnice, ki so moške uradnike daleko nadkriljevale. Najmočnejša med njimi je bila »Sagi«, ki je veljala kot kraljica vseh žena v državi; ob strani je imela dve drugi odlični ženi, ki sta imeli nalogo, klati živali za žrtve bogovom in kuhati s pomočjo postrežnic. Vsaka izmed teh treh vladaric je imela poprej svojo deželo, sedaj pa so zaposlene vse tri v glavnem mestu Gharra.

Do te visoke uradniške stopnje se pride tako-le: Pogoji je, da je vladarjeva hči. Iz vrst vladarjevih hčer, ki jih je v tej blagoslovljeni deželi veliko izbere kralj sam tri najspodobnejše in jim podeli kot znamenje njih časti turban, moške čevlje in konja, tako da nastopijo kot moški.

Nadaljnje visoko mesto, ki ga zavzemajo ženske v tej srednjeafriški državi, imenujejo »sonja«, t. j. gospodarica trgov in mati tujcev. Ona ima štab devojč, s katerimi mora skrbeti za to, da dobe tuje les, vodo in druge ugodnosti; da se izvršujejo tržni zakoni in dajatve redno oddajajo v državne zakladnice; nadzoruje tudi trgovino z biserji.

Vzgojiteljica mladlet je »Nako«, ki skrbi s pomočjo podrejenih ji afriških dam za izobrazbo žensk. Sploh so ženske že od pamtveka imele v tej državi veliko vlogo in pripovedujejo o njih razne amazonske zgodbe. Udeleževale so se tudi vojn. Takimenošana »Naku« — žena se je udeležila preobčut v moškega in je jezdeč na konju bodila druge moške k boju. Baše je sploh za sluga te ženske bojevitosti v obrambi dežele in v napadih na nasprotnike, da so si pridobile ženske v državi Nupejske takšno mesto, kakršnega nimajo najbrže nikjer drugje na širnem afriškem ozemlju.

Hvala sedanje mode.

Angleški biolog prof. Peray Hall je dal časnikiarjem zanimivo izjavo o modi. Prof. Hall meni, da ni bila moda še nikdar doslej tolikanj obzirna nasproti higijeni kot je zadnja leta. Odstranitev steznikov, ki so bili prava pravcata mučila za ženski život, moda kratkih kril, ohlapna obleka in globoki dekolteji — vse to koristi zdravju in naj se ženske le ni ne ozirajo na uravne prigovore raznih ozkosrčnih ljudi, ki menijo, da mora biti ženska od nog do glave skrbno zapeta, da se kak moški ne pohujša. Zdravniki so splošno mnenja, da ženske niso bile še nikoli tako zdrave in močne kot v zadnjih letih, ko se higijensko oblačijo. Tudi šport, ki se je zelo razširil med ženskami, ima v zdravstvenem oziru dobre posledice: nervoznost, pogosta mi-

grena in druge težkoče, ki so jih poprej imele ženske tako često, izginjajo vedno bolj. Važno je tudi to, da se ženske počutijo ob teh razmerah delj časa mlade in so take tudi v resnici. Preje je štiri-desetletna ženska že prevzela vlogo starke, ki nima več veselja do življenja; celo tridesetletne žene se niso več smele veseliti življenja, plesati itd. Danes štiri-desetletna žena, ki živi higijensko in v kolikor možni ugodnih življenjskih razmerah, lahko uspešno tekmuje z dvajsetletno. (Nedavno je neka anketa v Londonu dognala z večino glasov, da so 40-letne žene celo najbolj prikupljive). Tako žena se lahko mladostno oblači, nje obleka sme imeti žive barve, tudi športno se lahko udeležuje, pleše pa tako graciozno in neumorno kot njene hčeri. Prof. Hall smatra, da je posebno higijensko svileni perilo oz. obleka. Svila je edina obleka, ki prepušča tzv. ultravijoličaste žarke. Ti nevidni žarki pa imajo na človeško telo in njegov pravilni razvoj vrlo vpliv. Vse druge tkanine ovirajo dostop teh žarkov k telesu. Je svila jih prepušča. Zbog tega — pravi profesor Hall — treba delati na to, da bo cena svilene obleke tako nizka, da se bodo mogli tudi revnejši sloji oblačiti v svilo.

Čemu zahajaš v kino?

Neki ameriški časnik je stavil svojim čitateljem vprašanje, zakaj obiskujejo kino in je dobil sledeče odgovore: 1. da gledamo zaljublence (252); 2. ker vsebuje film dobro kritiko (193); 3. radi želje, da vidimo na filmu gledališki komad ali dobro knjigo, ki jo poznamo (177); 4. radi velikopotezne reklame (158); 5. radi režiserjeve zmožnosti (157); 6. radi dobre godbene spremljave (135); 7. radi znanega avtorja (78). »Le Courier Cinématographique« pripominja, bi odgovori na to vprašanje, bili tudi drugod približno taki?

Kateri jezik je govorila kača v raji?

Zanimivo vprašanje, v katerem jeziku je kača nagovorila Evo k usodnemu zavzivanju prepovedanega sadu, je obravnaval nizozemski cerkveni sinod. Tudi nizozemsko časopisje se sedaj peča s tem vprašanjem. Gre za kačji proces, ki je precej soroden ameriškiemu »sopičnemu procesu«. Calvinistični duhovnik dr. Bangeelkerken se mora zagovarjati pred cerkvenim sodiščem radi pridige, v kateri je dvomil o kačji besedi oziroma možnostjo govorjenja, ki kačam ni lastna. V cerkvenih krogih so mu hudo zamerili, da noče verovati v govoreče svetopisemske kače; pa bo najbrže radi kač izgubil svoje mesto. Holandski časopisi pričakujejo z napetostjo, kateri jezik bo sinod v Haagu spoznal za govorečo, ki se jo je posluževala kača pri zapeljivanju. Domnevajo, da bo hebrejska ali pa sirska, vendar pa ni izključeno, da bo sinod določil holandski jezik, saj je vendar holandskim vernikom, ki čitajo biblijo v domačem jeziku, najbližji. In navsezadnje: zakaj ne bi svetopisemska kača govorila ravno holandski? Pri nas govori že izza časa Jurja Dalmatina slovenski, pa nismo zavoljo tega nič manj verni.

Japonci uvajajo latinsko pisavo.

Že dolgo se pojavljajo na Japonskem težnje, da se odpravi sedanja sila okor-

na pisava. Kakor običajno povsod v človeškem življenju, tako je tudi v tem primeru navada železna srajca. Malo je na Japonskem omikanih ljudi, ki ne bi uvideli, da je latinica veliko popolnejša in lažja pisava nego kitajski »hijeroglifi«, ki so jih doslej uporabljali. Ali težko se je ločiti od tega, s čimer je vse narodno življenje tako tesno spojeno. — Res pa je, da bi pisava japonskih besed v latinici zahtevala nekatere izpremembe, vendar pa to ni nepremagljiva ovira, saj so si tudi drugi jeziki več ali manj prilagodili latinsko abecedo (na pr. Slovani). Vzlic vsemu se pojavlja na Japonskem vedno več knjig v latinici. Nedavno je izdal vseučilišni profesor Kito novo knjigo »Zgodovina sodobne filozofije«, ki je deloma tiskana z latinskimi črkami. Neki tokijski profesor je napovedal, da bo izdal vse svoje spise edino v latinski pisavi. Če bodo ti vzleli zadostno vleki, ne bo dolgo, pa se bodo Japonci iznebili velike duševne more, ker bodo lahko izražali svoje besede prosto in neomejeno (kitajska pisava ima namreč znamenja za besede, ne za glasove kakor naša). Francozi so v Indokini že uvedli latinico, pa se je obneslo. Japonski učenjaki upajo, da bodo tudi oni prebili visoke ograje predsodkov in navade.

Boj s kačami.

Gospa H. H. Slaughterbach, posestnikova soproga pri Fort Luptonu v Ameriki, je nedavno pobila s palico 140 kač. Borba je trajala celi 2 uri. Šlo je za življenje nji sami in njenemu 3letnemu otroku. Prijazila je na konju pred svojo hišo in skočila raz sedlo, v katerem je pustila 3letnega sinčka. Nenadoma je zaslišala sikanje kače klopotače. Z enim samim udarcem jo je pobila: toda v naslednjem trenutku jo je obkrožila množica sikajočih kač, ki so kot na povelje prilezle od vseh strani. V smrtnem strahu za se in za svojega otroka se je pričela boriti z ostudno golaznijo. Uspelo ji je, da je po vrsti pobila vse napadalke in rešila sebe in otroka. Kač je bilo mrtvih nad 140.

Nenavadno izsiljevanje.

Pred sodiščem v nekem italijanskem mestu se je nedavno končal zanimiv proces proti Pierine Igine. Dantaju Repetto, Galileu Marchellu in Federico Grossu, možu Iginove. Događki, radi katerih so bili imenovani obtoženi, so se odigrali že l. 1921. Nekega ponoldneva sta zalotila Federico Grossi in Repetto v spalni sobi Grossijeve soproge geometra Pastorino. Mož je takoj izstrelil nekoliko nabojev v zrak, da bi preplašil nezvesto ženo in zapeljivca. Nato je Grossi zahteval od Pastorino, da naj podpiše menico za 30.000 lir, kar je prestrašeni geometer tudi storil, a je vendar bil toliko premeten, da se ni podpisal s pravim krstnim imenom. Radi napačnega podpisa, niso mogli na menico dvigniti denarja. S pretinjami so skušali od Pastorino izsiliti vsaj nekaj sto lir. Ko se je neprestanih pretenj naveličal, je zadevo prijavil sodišču. Na razpravi se je dognalo, da je žena sama vabila geometra v stanovanje in nato v spalnico.

Po dvodnevni razpravi je porota obsodila ženo Pierino Iginovo na 8 in polletno ječo z odpustom 4 let in 9 mesecev. Repetto je bil obsojen na enako dobo, a Marchelli na dve in polletno pogojno kazen. Soprogo Iginovo je pravčasno pobegnil in tako ušel kazni.

SUHOR

Čajno pecivo

izbornega okusa.

Naj ne manjka v nobeni hiši!

1350

Efektna loterija „Narodno-kulturnega društva Mala Nedelja“ v korist dr. Razlagovemu spomeniku

Izrebane številke.

Ser. A. 730 I. dobitok, B. 530 II. dobitok, B. 3346 III. dobitok, C. 2738 IV. dobitok, B. 2087 V. dobitok.

Dobitki a Din 100: Ser. A. 854, 194, Ser. B. 4431, 4651, A. 1160.

Dobitki a Din 50: Ser. B. 4501, 801, 3731, Ser. C. 4985, 3692.

Dobitki a Din 25: Ser. A. 459, 1873, 675, 4783, 649, 3203, 1154, 1378, 3284, 4997, 3278, 3115, 748, 64, 2420, 4528.

Ser. B. 4106, 4105, 3676, 1148, 3600, 4354, 4422, 1417, 2924, 1967, 1632, 4984, 500, 592, 1470, 300, 4623, 4692, 3762, 4813, 1021, 696, 4049, 410.

Ser. C. 2948, 1035, 4545, 3334, 1536, 2028, 180, 4149, 4912, 3211, 3553, 2405, 45, 3742, 4301, 1647, 4021, 2493.

Dobitki a Din 15: Ser. A. 453, 4116, 927, 2645, 4415, 2125, 1179, 3094, 2035, 1648, 4018, 123, 120, 1253, 3768.

Ser. B. 90, 1708, 3571, 923, 3556, 1694, 1530, 3223, 171, 3743, 4786, 4820, 32, 2155, 2173, 2084, 843.

Ser. C. 2298, 3245, 2005, 3953, 1573, 1523, 1010, 1058, 1935, 4960, 4546, 2267, 90, 2411, 4401, 4352, 4875, 3362, 3099, 429, 1570, 2942, 1354, 1859, 4662, 3463, 4378.

Dobitki a Din 10: Ser. A. 2080, 1092, 4145, 1567, 3878, 1607, 1174, 2631, 2480, 1169, 2490, 4061, 2492, 2765, 2500, 2610, 502, 3308, 3923, 1347, 2531, 3644, 1680, 2899, 2314, 4467, 2859, 1861, 3030, 2161, 752, 919, 2181, 2848, 3215, 3630, 2540, 2892, 619, 2088, 1746, 2609, 1392, 4713, 2799, 2828, 3157.

Ser. B. 3339, 70, 3495, 2195, 3015, 2831, 1830, 4231, 2745, 2575, 20, 128, 4579, 529, 2358, 751, 57, 1465, 4381, 2386, 3790, 54, 1213, 4270, 1360, 2074, 815, 4084, 4549, 4265, 3224, 898, 2367, 3558, 519, 763, 2060, 2704, 4467, 4320, 369, 4910, 2413, 2599, 2139, 2884, 248, 3677, 198, 4281, 257, 3124, 845, 1063, 3891, 33, 4785, 1992, 1302.

Ser. C. 4939, 1067, 2675, 1229, 2070, 4665, 1418, 1413, 1325, 1439, 3339, 2576, 1788, 3470, 4428, 209, 1829, 991, 2285, 1743, 4328, 1813, 4414, 4302, 1442, 2789, 3547, 2015, 1421, 794, 1099, 3655, 4557, 3446, 3101, 499, 4544, 940, 4045, 1123, 4413, 145, 2796, 2305, 4268, 1575, 4847, 3418, 751, 4623, 1170, 2697, 1968, 2008, 880, 1680, 4955, 3583, 47, 3879.

Dobitki se razpošiljajo na stroške imetnikov srečk. Na vprašanja se odgovarja, in seznami številke se razpošiljajo, ako se pošlje 1.50 Din v znakah.

MALA OZNANILA.

Glasem sodnega edikta
Okrajnega sodišča v Mariboru
se vrši dne 30. t. m. ob 3. uri
v Vetrinjski ulici št. 2 dražba
sledenih predmetov: 2 nočni
omari, 1 stensko ogledalo,
1 kolo, 1 predalnik, 2 omari,
1 izložna omara in račene
svetle, nakar se interesne o o-
pozarja. 2562

Dokument stanovanjske
bode. Posebno za brezstano-
vanje zanimivo predavanje
v nedeljo ob 10.30 p. v resta-
raciji „Plzenski vir“. Faltan-
bachova ulica. Po pred-
vanju debata o cenah lastnih
domovih. Kreditna stavbena
zadruga „Mojmir“. 2557

Miklavž, kateri bo obiskal
domove in govori slovensko,
naj se oglasi. Naslov v upravi.
2560

Ugodna zamena stanovanj
vsega mnogo novih naročni-
kov pri stanovanjski hiši
„Marštan“. 2556

Praktikanta iz dobre hiše.
Zmožnega popolnoina sloven-
skega in nemškega jezika, z
dobrimi spričevali meščanske
ali srednje šole, ne čez 16 let
starega, išče „Volta“ d. d. to-
varna elektr. žarnice. Koroška
cesta 27, za obračno pisarno.
Predstavi naj se zlastnooročno
pisano ponudbo in prepisi so-
drževal pri ravnanstvu. 2545

Vsem premišljeno sabi-
nim! Od več sto naročnikov
„Maršana“ je še 150 brezsta-
novan. cev. Silakolalomi. Pred-
no se te dni v celem Maribo-
ru ugotove vsa odvisna sta
novanja in neizrabljeni prostori
prijavite jih sami stanovanjski
borzi „Marštan“. Ro oviski trg.
Zajamčeno poštena najemina. 2555

Soba se odda enemu gospo-
du. Aleksandrova cesta 57/L.
vrala št. 5. 2547

Ne pozabi naročnine!

Išče se lepa, prazna soba
s posebnim vzhodom. Naslov
v upravi. 2543

Pletene jopiče, bluze, telovni-
ke za moške in ženske, sviterje,
kostume, spodnja krila, peleri-
ne, kapice, nogavice, dokole-
nice i. t. d. vse iz najboljših
volne, dobro izdelano in za
nizko ceno dobite v strojni
pletarni M. Verjak, Maribor,
Vetrinjska 17. 1434

Higijenična brivnica se vsem
slojem priporoča. Postrazba
čista, prvovrstna. Dijaki imajo
izjemni sobote in dneva pred
praznikom popust. Vjekoslav
Gjurin, Jurčičeva 9. 1938

Štampiljke vseh vrst in ve-
likosti izdeluje najceneje S.
Petan, Aleksandrova cesta 43.
dvorišče. Sprejemajo se tudi
graverska dela. Zastopniki se
iščejo. 2196

Radi pomanjkanja preste-
ra se proda glasovir. Ogleda
se ga od 13-14 ure v Maj-
strov ul. 14/L. 2542

Zdrav trgovski sluga se išče
za takoj. Podružnica Julio
Meinl, Gosposka ul. 7. 2538

Trgovski pomočnik, vojašči-
ne prost. z dobrimi spričevali
išče službe. Ponudbe pod „Tr-
govski pomočnik“ na upravo
„Tabora“. 2546

Tvrdba
Anica Traun
Maribor, Grajski trg 1
nudi
rokavice
nogavice
čevlje
moške klobuke
kravate itd.
po najnižjih cenah

Vrtnarstvo Ivan Jemec
Maribor, Razlagova ulica 11
Sprejema vsa cvetličarska naro-
čila, kakor vencev, poročnih šop-
kov, travkov z napisom v okusni
izpeljavi v najkrajšem času. Za
veselične pridelitve so na raz-
pologo vedno sveži ključki.
Naročila z dežele potom pošte
točna. Cene naročnikom zado-
voljive. 2453

Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih ce-
nah v zalogi pohištva
Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20
(Pirhanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

JAKOB PERHANEV

tovarna za izdelovanje likerjev, dez. vin in slrupov
Maribor, Meljska c. 3

priporoča svoje najfineše likerje vseh vrst, dezertna vina, kakor Vermouth, Marsala in Marsaleta. Istotako je v zalogi vedno pristna slivovica, brinjevec, rum ter konjak

2457

DARILA ZA MIKLAVŽA

IGRACE,
GALANTERIJA,
USNJATE IZDELKE,
PARFUMERIJA,
SREBRNINA,
JEDILNO ORODJE,
PLETENINA,
PERILO I. D. T.

CENE BREZKONKURENCNE!

GASPARI & FANINGER

ODDELEK DETAJL, ALEKSANDROVA C. 23

2520

Radi uvedenja specialnega blaga sem cene blagu dokler traja zaloga

znatno znižal

Lepa izbira klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, jegerovega perila, damskih hlač, ovratnikov, robčkov, kravat, nogavic, svilenih bluz, šalov, trikotaje, fine parfumerije in drugega blaga. Stranke, katere kupijo čez 50 Din blaga dobijo razven znižanja cene tudi 10% popusta. 2196

B. Veselinović in Komp. Maribor, Gosposka ul. 26

Dobro blago

po nizki ceni dobite le pri tvdi

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami. Na debelo in drobno.

Moj mož se me boji, ker ve, da imam močno in trpežno kuhinjsko posodo. Kupim vedno le pri **A. Viciju, Glavni trg 5.** kjer se dobi po najnižji ceni najboljša in najtrpežnejša železna, lončena, pločevinasta in emajlirana posoda znamke „Herkules“ in lahke vste čehoslov. proizvoda.

Tovarna za orglje in glasovirje

Josip Brandl, Maribor

glasovirji, pianini in šolski harmoniji v priznani solidni izvedbi.

Zmerne cene! Večletno jamstvo! Popravila in uglastitve. 1979

RADIO.

Aparati najpreciznejše izdelave, z najenostavnejšo uporabo in s sprejemom od vseh evropskih postaj.

Ker cena popolnoma primerna, najlepše božično darilo. Koncerti vsak dan popoldne in zvečer.

Gospodarska pisarna
dr. Lajšič

Maribor, Slovenska ul. 12

2564

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Kolesarji pozor! Naznanilo preselitve in otvoritve.

Viljudno sporočava slavnemu občinstvu, da sva se z našo mehanično delavnico preselila iz Vojašniške ulice št. 13, v Tattenbachovo ulico št. 14 nasproti Narodnega doma, obenem pa odvarjava na Glavnem trgu št. 17 **prodajalno koles in motorjev**, kakor vseh kolesarskih potrebščin.

Priporočava se za obilna naročila ter beleživa z odl. spoštovanjem

Divjak in Gustinčič.

2558

Hitite! k veliki razprodaji ostankov

Po čudovito nizki ceni prodajamo ostanke blaga za obleke, moško sukno, sukno za plašče, barhent, cefire, delene, frence, šifone i. t. d.

Praktična božična darila!

Dolček in Marini
Maribor

TA MLADA DAMA

lahko nese po pranju svojega že tako velikega stnčka domov, saj pere s terpentinovim „GAZELA“-milom, katero ji prihrani ves trud. Poizkusite tudi Vi z „GAZELA“-milom.

GAZELA MILO

Odlitki iz sive litine

od Din 5— do Din 9— za 1 kg pošilja

K. & R. Ježek, Maribor, Melje 103

tovarna strojev, livarna železa in kovin 2236

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE

V MARIBORU

Sprejema vloge na tekoči račun po dogovorjeni obrestni meri, za katere jamči tudi Mestna hranilnica kot taka in konečno celo mesto z vso davčno močjo.

960

Podrobnejše informacije je dobiti v društveni pisarni, palači Mestne hranilnice, to je Orožnova ul. 2, pritličje na levo.

Novo Dalmatinsko vino

sladki Muskato, Vis opolo, Viška črnina se točijo v novo preurejeni gostilni

Lekarniška ulica 6, od Din 10— naprej. Prvovrstna domača vina in izborna kuhinja. Večkrat na teden morske ribe.

Za obilni obisk se priporoča

J. J. Pečnik
gostilna „Rotovž“

2554

Velepražarna kave Meznarič Rado

Trgovci zahtevajte ponudbe

Maribor, Glavni trg 21

Trgovci zahtevajte ponudbe

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

KARO - čevlje

Lastne delavnice. — Solidne cene.

MARIBOR, Koroška cesta št. 19

Le najboljše in najceneje!

Zimsko perilo
copate

klobuke

čevlje

dežne plašče, dežnike

priporoča najceneje

JAKOB LAH, MARIBOR

GLAVNI TRG 2

Na obroke!

Manufakturo in konfekcijo, obleke po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice proti ugodnemu odplačevanju na obroke dobite edino-le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR - TATTENBACHOVA ULICA 2

Velika zaloga

dalnogledov, barometrov

očala in ščipalci tudi brez recepta
R. BIZJAK izprašani optik
Maribor, Gosposka ulica 16

KRAVATE

kupite najceneje pri tvrdki

ANICA TRAUN, Maribor, Grajski trg 1.

Vašim dragim

boste napravili največje veselje z Vašo sliko, katera je tudi najcenejše božično darilo.

Foto-Atelje Vlašič, Maribor, Gosposka ul. 24

Vsako 2517
NEDELJO 4½
ČETRTEK 5½ČAJANKA S PLESOM
V KLUB BARU

Cenena božična darila!

Podpisani fotografski ateljeji dajejo od danes naprej vsem strankam za vsa naročila zelo znižane cene!

Makart, Meyer, Vlašič, Wagner

NOVOOTVORJENO!

Naznanjam vsem ljubiteljem dobre pristne dalmatinske in štajerske kapljice, da otvorim na novo v nedeljo 29. novembra t.l.

VELIKO VINSKO „LJUDSKO KLET“

VHOD V GRAJSKI UL. 2, ZRAVEN „GRAJSKE KLETI“

Točil bom dnevno samo najboljša dalmatinska in štajerska vina po najnižjih cenah tako, da si bo mogel vsakdo, posebno uradništvo, penzionisti in delavstvo privoščiti poceni pijačo in jedila.

Dnevno morske ribe, pečene, porcija	Din 5.—
zajutrak	2.—
kompletni obed	5.—
večerja	4.—

NAJLEPŠA IN NAJVEČJA KLET MARIBORA

Posebne cene čez ulico, ki so brezkonkurenčne!

Priporoča se

GIJURO VALJAK

2549

Za miklavža

priporočam svojo zalogo v galanteriji, igračkah, gospodarskih in kuhinjskih posodah po zelo nizkih cenah
Josip Mlinarič, Maribor, Glavni trg 17

Pri nakupu od 100 Din 5% rabata

Gostilna Pschunder, Radvanje

V nedeljo 29., ponedeljek 30. novembra
in v torek 1. decembra

pojedina jetrnih krvavih in pečenih klobas

domačega izdelka. — Za dobra vina in domače pecivo je preskrbljeno. — Za obilen obisk prosi gostilničar.

Miklavževa darila

so najprimernejša le tista, katera se vsak dan rabi: n. pr. kovčki in torbice za potovanje, različne damske, spisne, šolske in tržne torbice, listnice, tobačnice, denarnice za drobiž kakor tudi gumaše in nahrbtniki.

V veliki izbiri in po zmernih cenah pri

IVAN KRAVOS
Aleksandrova c. 13

VELIKA PRODAJA RADI POMANJKANJA PROSTORA!

Radi pomanjkanja prostora prodajamo iz našega oddelka na dobelo po tovarniških cenah:

Sukno za obleke, sukno za ženske plašče, moško sukno, kazane, šifone, posteljne, preproge, cefire, frence delene, etamine i. t. d.

Dolček i Marini, Maribor, Gosposka ulica 27